

Хмельницький національний університет
Факультет технологій та дизайну
Кафедра дизайну

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

перший (бакалаврський)

Освітній рівень

**ДИЗАЙН-ПРОЄКТ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ
ЗА АДРЕСОЮ М. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ, ВУЛ. ПОДІЛЬСЬКА 93**

Галузь знань 02 Культура і мистецтво
Шифр і назва галузі знань

Спеціальність 022 Дизайн
Шифр і назва спеціальності

Шифр ДР ДЗ.20049.01.03.ПЗ

Виконала: студентка 4 курсу, група ДІМ-20-1 Рада ГОНТАР

Керівник: викладач кафедри дизайну Христина МАТВІЄНКО

Нормоконтролер: кандидат техн. наук, доцент Лариса КРАСНЮК

До захисту допускаю:
Зав. кафедри дизайну

 Ельвіра БАЗИЛЮК

14 червня 2024 р.

Хмельницький, 2024

_____
 Хмельницький національний університет
(повне найменування навчального закладу)
 Факультет _____ технологій і дизайну
 Кафедра _____ дизайну
 Освітній рівень _____ перший (бакалаврський)
 Галузь знань _____ 02 Культура і мистецтво
(шифр і назва)
 Спеціальність _____ 022 Дизайн.
(шифр і назва)
 Освітня програма _____ Дизайн

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри дизайну

 Ольвіра БАЗИЛЮК
 15 лютого 2024 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

_____
 Гонтар Рада Павлівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

- Тема проєкту «Дизайн-проєкт реабілітаційного центру за адресою м. Хмельницький, вул Подільська 93»
 Керівник проєкту _____
 _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
 затверджені наказом вищого навчального закладу від «15» 02 2024р., № 8
- Строк подання студентом закінченої роботи _____ 05.06.2024 р.
- Вихідні дані до роботи Розробка стилю, візуалізацій, креслень, банеру та творчих робіт.
- Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
Вступ. Обґрунтування вихідних даних до проєктування об'єкту. Ретроспектива теми. Творча розробка дизайну об'єкта проєктування. Конструкторська проєктна документація. Висновки. Перелік посилань. Додатки
- Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Макет приміщення, творче завдання, банер 2000x1500, креслення 6 аркушів

6 Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

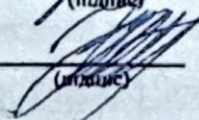
7 Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

N з/п	Назва етапів дипломного проекту	Строк виконання етапів проекту	Примітка
1	Обґрунтування вихідних даних до проектування об'єкта: 1.1 Характеристика об'єкта проектування 1.2 Дослідження екологічних вимог до дизайну об'єкта	Березень-квітень 2024	-розділ 1 ДР -3 рисунки до теми
2	Ретроспектива теми 2.1 Історичний огляд ретроспективи дизайну об'єктів обраного напрямку 2.2 Огляд досягнень відомих архітекторів і дизайнерів, що працювали над темою	Квітень 2024	-розділ 2 ДР -20 рисунків до теми
3	Творча розробка дизайну об'єкта проектування 3.1 Вибір та обґрунтування концепції дизайну об'єкта проектування 3.2 Розробка варіантів творчих ідей 3.3 Обґрунтування розробки головної ідеї дизайну	Квітень-травень 2024	- розділ 3 ДР -13 рисунків до теми
4	Конструкторська проектна документація	Травень 2024	-розділ 4 ДР -7 рисунків до теми
5	Висновки, перелік посилань	Травень 2024	
6	Додатки	Травень 2024	-додатки

Студент

Керівник проекту

(підпис)

(підпис)

Рада Гонтар

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Христина МАТВІЄНКО

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Анотація

Дипломного проєкту освітнього рівня «бакалавр»
на тему: «Дизайн-проєкт реабілітаційного центру за адресою: м. Хмельницький,
вул Подільська 93»

студентки групи ДІМ-20-1 Гонтар Р. П.
керівник – викладач кафедри дизайну Матвієнко Х. М.

Обсяг пояснювальної записки – 70 аркушів, 46 рисунків , джерел 30, 4
додатки , розділів 4

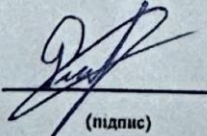
Обсяг графічної частини – банер 2000x1500 мм, специфікація, кошторис,
графік робіт, кресленики на А3 – 6 шт.

**ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ, РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ЦЕНТР, ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, МОБІЛЬНІ МЕБЛІ, СКАНДИНАВСЬКИЙ
СТИЛЬ, ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ЗОНУВАННЯ.**

У дипломному проєкті було розроблено дизайн-проєкт Хмельницького реабілітаційного центру та враховано всі його особливості та потреби. Дизайн проєкт охоплює внутрішнє середовище, створюючи простір, що сприяє зручності в використанні та позитивно впливає на пацієнтів та робітників реабілітаційного центру. Розроблено пакет матеріалів з розрахунками цін на розробку дизайн-проєкту. У кваліфікаційній роботі враховані ергономічні та естетичні потреби відвідувачів до створення комфортного для пацієнтів простору.

06.06.2024

(дата)

(підпис)

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1 Обґрунтування вихідних даних до проектування об'єкта.....	10
1.1 Характеристика об'єкта проектування.....	10
1.2 Дослідження екологічних вимог до дизайну об'єкта.....	11
2 Ретроспектива теми.....	17
2.1 Історичний огляд ретроспективи дизайну об'єктів обраного напрямку.....	17
2.2 Огляд досягнення відомих архітекторів і дизайнерів, що працювали над темою	29
3 Творча розробка дизайну об'єкта проектування.....	39
3.1 Вибір та обґрунтування концепції дизайну об'єкта.....	39
3.2 Розробка варіантів творчих ідей дизайну об'єкта.....	46
3.3 Розробка та обґрунтування дизайну об'єкта.....	49
4 Конструкторська проектна документація.....	55
Висновки.....	60
Перелік посилань.....	61
Додатки.....	64

ВСТУП

Темою дипломного проекту було обрано «Розробка інтер'єру реабілітаційного центру міста Хмельницький». Така тема як була актуальною раніше, так такою і залишається зараз в зв'язку з воєнним конфліктом.

Актуальність теми: відсутність дизайну, який відповідає функціональній діяльності реабілітаційного центру, сучасним вимогам пацієнтів та працівників в реабілітаційному центрі міста Хмельницький можна визначити з кількох поглядів:

1. Сучасні стандарти та вимоги до багатфункціональної діяльності реабілітаційних центрів: важливо мати сучасне та функціональне середовище для

проведення реабілітації. Актуальність теми полягає в потребі адаптації приміщення реабілітаційного центру до сучасних стандартів.

2. Зростання вимог до естетичної організації простору та дизайну: зараз спостерігається зростання вимог до дизайну інтер'єру та естетичної організації простору, а також його впливу на самопочуття та емоційний стан пацієнтів. Тому покращення дизайну реабілітаційного центру є актуальним завданням.

3. Пацієнти, відвідувачі та працівники: пацієнти, які потребують реабілітації та інші відвідувачі можуть відчувати дефіцит комфорту та сучасності. Актуальність теми зумовлена потребами покращити умови для реабілітації та покращення стану пацієнтів [1].

Тож, тема «Розробка інтер'єру реабілітаційного центру м. Хмельницький» є актуальною як для пацієнтів, так і для самого реабілітаційного центру. Вирішення цих питань призведе до покращення якості надання послуг людям, які потребують допомоги, задоволення їх потреб та комфортному перебуванню в даному центрі.

Моя переддипломна практика, яка проходила в студії дизайну інтер'єру "Hall Design" виявилася дуже інтенсивною, та є важливим кроком у моєму професійному розвитку. У цьому звіті я маю намір детально поділитися своїм цінним досвідом, здобутими навичками та практичними знаннями, які були набуті під час цього важливого життєвого етапу.

Студія "Hall Design" вважається провідною в сфері дизайну інтер'єру у нашому регіоні, і це зовсім не випадково. Їхні проекти насичені інноваційними підходами та вражаючою унікальністю. Як ніде інде, робота з клієнтами відбувається в індивідуальному ключі, з урахуванням усіх потреб та побажань кожного замовника.

Під час цієї практики, я зробила значний крок у вдосконаленні своїх навичок та збагатила свій багаж знань. Робота з програмами для дизайну стала для мене більш ефективною, аби створювати ескізи та концепції. Моє спілкування з керівником практики виявилось продуктивним та сприяло

розвитку навичок вирішення реальних проблем. Аналіз та вибір матеріалів для проектів тепер стали для мене більш систематичними та професійними.

Додатки до звіту дозволяють краще зрозуміти мій внесок та практичний досвід, отриманий під час практики.

Моя переддипломна практика в студії "Hall Design" виявилася надзвичайно цінною для мого професійного розвитку в галузі дизайну інтер'єру. Я щиро вдячна команді "Hall Design" за можливість збагатити мій досвід, співпрацювати та вивчити професійні аспекти роботи в цій галузі. Ця практика вклала в мене міцний фундамент та надихнула мене до подальших досягнень у майбутньому.

Предметом дослідження є дизайн інтер'єру реабілітаційного центру міста Хмельницький. Цей простір визначається різноманітними елементами, які включають архітектурні особливості будівлі, функціональне зонування і використання за призначенням, обладнання та меблі, декор, освітлення та інші деталі, що формують гармонічне середовище і атмосферу даного приміщення.

Мета дослідження становить важливу частину середовища реабілітаційного центру, а створення дизайн-проекту цього середовища, дозволяє впливати на якість надання допомоги та створення комфортних умов для перебування у даному центрі.

Завдання роботи:

1. Аналіз функціональності:

1.1 Оцінка ефективного використання простору для комфортного та продуктивного перебування в реабілітаційному центрі;

1.2 Визначення потреб пацієнтів.

2. Ергономічна оцінка:

2.1 Аналіз зручності та ергономіки меблів, обладнання та простору в цілому;

2.2 Визначення можливостей для покращення комфорту пацієнтів та працівників.

3. Естетичний аналіз:

3.1 Оцінка відповідності засобів дизайну загальному стилю і функціональному призначенню та ідентичності реабілітаційного центру; 3.2 Вивчення естетичних рішень та їх впливу на атмосферу приміщення.

4. Впровадження технічних інновацій:

4.1 Розробка пропозицій щодо впровадження сучасних естетичних і технологічних рішень для поліпшення функціоналу;

4.2 Аналіз можливостей для інтеграції технічних засобів в оздоровчий процес.

5. Взаємодія простору із спільнотою:

5.1 Дослідження ролі простору у взаємодії між пацієнтами, відвідувачами та працівниками;

5.2 Розгляд та визначення можливостей для створення сприятливого середовища для покращення стану пацієнтів.

6. Розробка рекомендацій:

6.1 Створення конкретних пропозицій для вдосконалення дизайну та функціональності реабілітаційного центру міста Хмельницький;

6.2 Створення алгоритму дій для впровадження запропонованих змін.

Ці завдання спрямовані на глибоке розуміння потреб та можливостей простору, а також на розробку конкретних рекомендацій для покращення його якості та відповідності потребам відвідувачів.

Для вивчення та оцінки простору для дизайн-проекту інтер'єру даного приміщення, можна використовувати різноманітні методи дослідження:

1. Спостереження:

1.1 Постереження за протіканням процесів функціональної діяльності і поведінкою персоналу і їх взаємодію з пацієнтами;

1.2 Проведення спостережень за поведінкою пацієнтів у просторі, щоб визначити, як вони взаємодіють із персоналом та середовищем;

1.3 Спостереження за використанням денного та штучного освітлення.

2. Огляд та візуальний аналіз:

2.1 Аналіз архітектурних та дизайнерських елементів простору;

2.2 Вивчення використання кольорів, форм, фактур, текстур та інших візуальних аспектів, що можуть бути застосовані за призначенням функціональної діяльності приміщення.

3. Взаємодія з технологією:

3.1 Аналіз використання сучасних технологій у просторі.

4. Карта функціонального зонування:

4.1 Створення карти зонування, яка відображає різні функціональні зони та їх взаємодію між собою.

Засоби дослідження: фотозйомка, комп'ютерне моделювання у програмному середовищі ArchiCad, Revit, 3ds Max.

Розроблено інноваційні підходи до створення сучасного середовища для реабілітаційного центру, що дозволяє максимально використовувати простір. Використано сучасні технології. Враховано психофізіологічні аспекти в дизайні інтер'єру для підтримки психічного та фізичного благополуччя пацієнтів.

Практичне значення:

Оптимізація простору сприяє зручності у виконанні функціональної діяльності реабілітаційного закладу, впливає на ефективність лікування, що може відобразитися у покращенні стану пацієнтів та створенні сприятливого середовища для проходження реабілітації.

Унікальний та функціональний дизайн може позитивно вплинути на репутацію реабілітаційного центру, відображаючи його зацікавленість у покращенні умов проходження реабілітації пацієнтів.

Модернізація простору може зробити даний центр більш привабливим для потенційних спонсорів та партнерів, що сприяє розвитку реабілітаційних програм.

Отже, отримані результати мають не лише позитивний вплив на стан пацієнтів, але й сприяють підняттю його статусу серед інших подібних центрів.

1 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИХІДНИХ ДАНИХ ДО ПРОЄКТУВАННЯ

ОБ'ЄКТА

1.1 Характеристика об'єкта проєктування

Об'єктом проєктування є реабілітаційний центр, який знаходиться в місті Хмельницький. Загальна площа цього приміщення становить 52,13 м² (рис. 1.1).

В даному приміщенні є простір для коридору на вході та вздовж реабілітаційного центру, рецепшн, масажний кабінет, кухня, санвузол та кабінет психотерапії. В кожній з палат є вікна (загалом три вікна), розмір яких становить 1.29 м, 1.35 м і 1.36 м та двері на вході шириною 1 м, двері в палати 0,8 м. Вікна мають поворотно-відкритий тип. Стіни в даному приміщенні бетонні. Висота стін становить 2.5 м.

1. Площа кімнат:
2. Кухня – 7,50 м²
3. Мажаний кабінет – 10,20 м²
4. Кабінет психотерапії – 9,82 м²
5. Рецепшн – 10,82 м²
6. Коридор на вході – 3,78 м²
7. Коридор вздовж приміщення – 7,38 м²
8. Санвузол – 2,63 м²

Реабілітаційний центр наразі потребує повного переоблаштування таким чином, щоб зробити його більш сучаснішим та комфортним. В ньому потрібно

зробити приємну для перебування та лікування пацієнтів та працівників обстановку.

Потрібно замінити усі вікна та двері на сучасніші, замінити покриття підлоги та встановити натяжну стелю, порівняти та пофарбувати стіни, замінити плитку на кухні та в санвузлі, розмістити сучасні та функціональні меблі.

Також планується демонтаж стіни у ванній кімнаті, для того щоб зробити скляну перегородку для душової kabіни.

Для реабілітаційного центру було обрано скандинавський стиль, який позитивно впливатиме на емоційний стан пацієнтів та сприятиме їх швидшому оздоровленню. Цей стиль є популярним вибором для реабілітаційних центрів завдяки своїй простоті, функціональності та здатності створювати комфортну та сприятливу атмосферу для одужання.

Для цього стилю характерним є використання натуральних матеріалів та природнього освітлення, що сприяє створенню здорового середовища, яке є важливим для пацієнтів, які відновлюються після травм або хвороб.

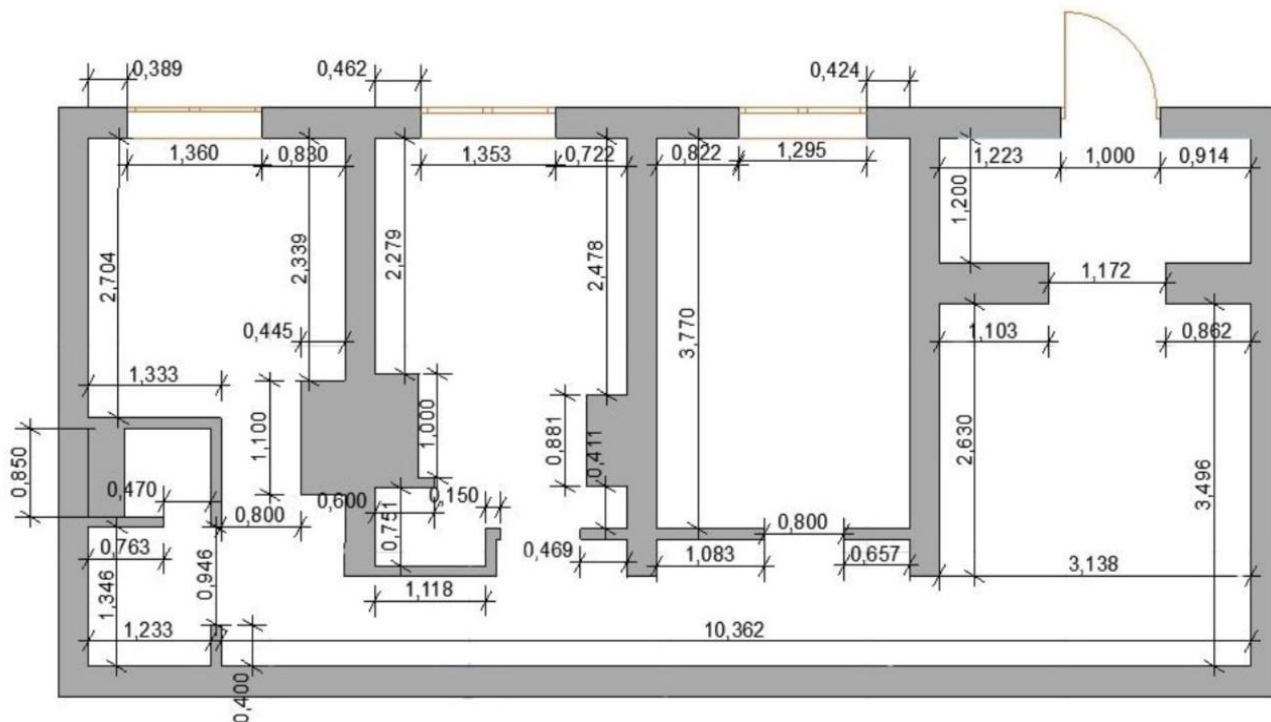

Рисунок 1.1 – Обмірний план

1.2 Дослідження екологічних вимог до дизайну об'єкта

Реабілітаційний центр повинен відповідати певним вимогам, таким як ергономічність, безпека та комфорт. Важливо врахувати психологічний вплив простору на пацієнтів, оскільки сприятлива атмосфера може значно покращити їхній психоемоційний стан і прискорити процес реабілітації.

Екологічна свідомість є важливим аспектом скандинавського стилю., що відіграє важливу роль у створенні здорового та сталого середовища у реабілітаційному центрі. Нижче наведено детальніше роз'яснення ключових екологічних аспектів:

1. Екологічні матеріали (рис. 1.2):

1.1 Дерево (використання сертифікованої деревини для підлоги, меблів та оздоблення, що забезпечує стійкість та мінімізує вплив на довкілля);

1.2 Камінь (натуральний камінь для підлогових покриттів та декоративних елементів, який є довговічним та естетично привабливим);

1.3 Текстиль (вибір текстильних матеріалів з натуральних волокон, таких як бавовна, льон та шерсть, що знижують ризик алергічних реакцій);

1.4 Фарби та лаки (використання фарб з низьким вмістом летючих органічних сполук для зменшення забруднення повітря у приміщенні);

1.5 Клей та герметики (використання екологічно чистих клеїв та герметиків, які не виділяють шкідливих речовин);

2. Енергозбереження:

2.1 Великі вікна (максимальне використання природного світла через великі вікна, що зменшує потребу в штучному освітленні);

2.2 Світлові тунелі (використання світлових тунелів для забезпечення природного освітлення у внутрішніх приміщеннях без вікон);

2.3 Світлодіодне освітлення (використання LED-ламп, які споживають менше енергії та мають довший термін служби порівняно з традиційними лампами);

2.4 Система опалення та охолодження (встановлення енергоефективних систем Heating, Ventilation, Air Conditioning, які оптимізують споживання енергії та забезпечують комфортний мікроклімат);

2.5 Сонячні панелі (інтеграція сонячних панелей для генерації електроенергії з відновлювальних джерел);

Рисунок 1.2 – Приклад використання екологічних матеріалів в інтер'єрі

3. Водозбереження:

3.1 Сантехніка з низьким споживанням води (використання унітазів, змішувачів та душових головок, які забезпечують зменшене споживання води);

3.2 Автоматичні змішувачі (встановлення сенсорних змішувачів, які автоматично вимикаються, щоб уникнути марного витрачання води).

3.3 Збір дощової води (інтеграція систем для зборок дощової води, яка може використовуватися для технічних потреб, таких як полив рослин);

3.4 Повторне використання сіркової води (використання систем для очищення та повторного використання сіркової води з раковин та душів для технічних цілей).

4. Поліпшення якості повітря в приміщенні:

4.1 Внутрішні рослини (використання кімнатних рослин для природного очищення повітря та створення приємного мікроклімату);

4.2 Вертикальні сади (інтеграція вертикальних садів в інтер'єрі, які не тільки покращують якість повітря, але й створюють естетичну привабливість (рис. 1.3);

Рисунок 1.3 – Приклад вертикальних садів та використання рослин для природного очищення повітря

4.3 Природна вентиляція (застосування методів природної вентиляції через відкриті вікна та вентиляційні шахти для забезпечення свіжого повітря);

4.4 Системи механічної вентиляції (використання систем вентиляції з рекуперацією тепла, які забезпечують ефективний обмін повітря та збереження теплової енергії).

5. Утилізація відходів:

5.1 Сортувальні станції (встановлення станцій для сортування сміття

у різних зонах центру для полегшення переробки та утилізації);

5.2 Еко-дружні матеріали (вибір матеріалів, які легко переробляються або є біорозкладними, для зменшення пластикового забруднення).

Також мінімальна відстань між обладнанням в реабілітаційному центрі має складати 1,5 м. для забезпечення вільного пересування пацієнтів.

Дуже важливими є хороше освітлення та вентиляція, які сприятимуть комфортному перебуванню пацієнтів в реабілітаційному центрі згідно до ДБН В.2.5-28-2006.

Обов'язковим є дотримання гігієнічних вимог та санітарних стандартів, в приміщенні повинно бути достатньо простору на пацієнта, бути хороша вентиляція та відповідні санітарні умови як прописано в ДБН В.2.5-24-2004 [7].

Також потрібно потурбуватись про пожежну безпеку, в приміщенні обов'язково повинна бути пожежна сигналізація та вогнегасник. Будинки, споруди і приміщення закладів охорони здоров'я, їх конструкції, планувальні рішення, обладнання та опорядження повинні відповідати протипожежним вимогам ДБН В. 1.1-7, ДБН В.1.2-7, ДБН В.2.2-9, ДБН В.1.2-14, ДБН В.2.5-56, ДБН В.2.2-43, ДБН В.2.2-25, ДБН В.2.6-33 ДСТУ 8828.

Вимоги до шляхів евакуації закладів охорони здоров'я слід передбачати згідно з ДБН В.1.1-7, ДБН В.2.2-9 та ДБН В.2.2-40 у частині, що не суперечать вимогам цих норм з урахуванням результатів розрахунків згідно з ДСТУ 8828. Рятування немобільних осіб передбачається шляхом транспортування на ношах по шляхах евакуації безпосередньо назовні, до сходових кліток, на пандуси чи до пожежобезпечних зон.

Системи опалення та внутрішнього теплопостачання, вентиляції, кондиціонування та охолодження слід проєктувати згідно з ДБН В.2.5-67, ДСТУ Б В.2.5-44 та ДБН В. 1.1-7, системи протидимного захисту -відповідно до ДБН В.2.5-56.

Будівлі охорони здоров'я мають бути запроєктовані, зведені та обладнані таким чином, щоб попередити ризик отримання травм відвідувачами та

персоналом при пересуванні всередині і біля будівлі, при вході та виході з будівлі, а також у разі користування його елементами та інженерним обладнанням згідно з ДБН В. 1.2-8, ДБН В. 1.2-9 [6].

Загальні вимоги з природного та штучного освітлення будівель і приміщень медичних закладів (у лабораторіях мікробіологічного профілю включно) слід приймати згідно з ДБН В.2.2-9, ДБН В.2.5-28, ДСТУ-Н Б В.1.1-27, ДСТУ EN 12464.

Доступ до природного світла повинен бути забезпечений на відстані не більше ніж 15- 20 м від будь-якої зони перебування пацієнта, простору для відвідувачів або робочої зони персоналу.

Дана норма не поширюється на спеціалізовані технологічні приміщення, які пов'язані єдиним поступовим та/або безперервним технологічним процесом. Медичним завданням можуть бути визначені приміщення без природного освітлення.

2 РЕТРОСПЕКТИВА ТЕМИ

2.1 Історичний огляд ретроспективи дизайну об'єктів обраного напрямку

Дизайн реабілітаційних центрів зазнав значних змін протягом часу, відображаючи еволюцію підходів до медичної реабілітації, розуміння потреб пацієнтів і пррзвиток архітектурних стилів та технологій.

Реабілітаційні центри раннього ХХ століття, як правило, мали просту, функціональну архітектуру. Вони часто розміщувались в лікарнях або спеціалізованих установах, які наголошували на фізичній терапії для пацієнтів з інвалідністю або травмами. Дизайн був орієнтований на практичність з великими залами для фізичних вправ і лікувальних процедур [2].

У середині ХХ століття зріс попит на реабілітаційні центри для ветеранів. Ці установи почали включати більше терапевтичних садів та відкритих просторів, щоб забезпечити психологічну підтримку та реабілітацію пацієнтів. Архітектура стала більш орієнтованою на створення сприятливого середовища для відновлення, з упором на природне освітлення та вентиляцію [27].

До кінця ХХ століття дизайн реабілітаційних центрів значно еволюціонував. Нові дослідження в галузі психології та медицини підкреслили важливість середовища для процесу відновлення [4].

З'явилися центри з індивідуальними палатами, реабілітаційними басейнами, спеціалізованими зонами для різних видів терапії (фізіотерапії, ерготерапії, гідротерапії тощо). В цей період також почали застосовуватися технології для покращення моніторингу та лікування пацієнтів.

Сучасний дизайн реабілітаційних центрів відображає холістичний підхід до реабілітації. Архітектори та дизайнери співпрацюють з медичними фахівцями, щоб створювати простори, що сприяють як фізичному, так і психічному відновленню. Інтер'єри стали більш затишними, з акцентом на природні матеріали та кольори, що сприяють зниженню стресу. Впроваджуються

інноваційні технології, такі як інтерактивні екрани для реабілітаційних вправ, а також пристрої для моніторингу здоров'я в реальному часі [18].

Прикладом є центр реабілітації інвалідів "Basaksehir" спроектований на площі 6.675 м² з метою надання послуг денного догляду, спеціальної освіти та реабілітації чином, очікується підвищення когнітивних здібностей людей з обмеженими можливостями, покращення адаптації до соціальної діяльності повсякденного життя та розвиток соціальної взаємодії (рис. 2.1 та 2.2). Завдяки наданим центрам догляду та освітнім установам, інваліди та їхні сім'ї можуть приділити час собі, також передбачається отримання консультацій у разі потреби [3].

Основним фактором, що визначив розподіл за функціями будівлі, стало те, що центр переважно призначений для людей з обмеженими можливостями. Відповідно до принципу доступності, освітні та індивідуальні реабілітаційні приміщення розміщені на першому поверсі, де користувачі з обмеженими можливостями інтенсивно відвідуватимуть більшість приміщень. Будівля сформована навколо центрального та другорядного внутрішнього двору, де розташовані класи та кабінети фізіотерапії, забезпечити денне освітлення та якісну просторову орієнтацію зелених насаджень [5].

Рисунок 2.1 – Центр реабілітації інвалідів “Basaksehir”

Адміністративні підрозділи, розташовані на першому поверсі, також вхідний козирок, створює певний центральний вхід, де користувачі прямують до

кафетерій та загальної зони відпочинку, розташованої наприкінці центрального двору.

Рисунок 2.2 - Інтер'єр центру реабілітації інвалідів "Basaksehir"

Загальні зони будівлі, що обрамляють міський пейзаж, розташовані в точці переходу, що зв'язує групи класів, що залежать від різних адміністративних підрозділів; також здатні служити як виставки та зони групової активності. У центрі також є відділення спеціального лікування, у яких встановлено різне устаткування поліпшення контролю над тяжкими фізичними порушеннями. Кабінети роботизованої реабілітації та космічної терапії (рис. 2.5), басейн для гідротерапії, кімнати сенсорної інтеграції та сенсорного сприйняття були сплановані відповідно до рівня будівлі та по відношенню до інших загальних зон (рис. 2.3 та рис. 2.4).

Багатоцільова зала, в якій проводитимуться конференції та заходи, як соціальна точка збору, призначена для зустрічі знань, досвіду та виконавського простору.

Рисунок 2.3 - План першого поверху ментоу реабілітації інвалідів
"Basaksehir"

Рисунок 2.4 - План другого поверху центру реабілітації інвалідів
"Basaksehir"

Рисунок 2.5 - Інтер'єр центру реабілітації інвалідів "Basaksehir"

Усі відповідні заходи, деталі матеріалів та обладнання виконані для використання місць для інвалідів та громадських зон будівлі відповідно до вимог принципів та правил доступності. Будівля спроектована як "зелена" будівля, яка досягла успіху в якості простору, використання матеріалів, чутливості до навколишнього середовища, ландшафтного дизайну і зуміла виділитися з точки зору комфорту.

Тож, інтер'єр центру «Basaksehir» продуманий оригінально та до дрібниць, щоб забезпечити максимально комфортні умови для пацієнтів з інвалідністю, підтримуючи їх у процесі відновлення та реабілітації (рис. 2.6).

Рисунок 2.6 - Інтер'єр центру реабілітації інвалідів "Basaksehir"

Реабілітаційний центр в Швейцарії від архітектурного бюро FWG ARCHITECTS SARL (рис. 2.9).

Проект складається з двох незалежних будівель: "La Coudraie" (рис. 2.7 та рис. 2.8), яка є тимчасовим житлом та пропонує навчання молодих дорослих з обмеженими можливостями самостійного проживання; та "Les Hêtres" з шістьма студіями та громадськими приміщеннями, в яких студенти можуть навчатися та підтримувати автономність у повсякденному житті індивідуального житла. Місце розташування - перехрестя двох вулиць. Насамперед проект прагне максимально зберегти ділянку, що особливо якісно завдяки присутній тут природі. Цей вибір збереження зелених і дендрологічних просторів, що також інтегрують майбутній будівельний майданчик, призвів до угруповання морфологій у верхній частині ділянки розташовуючи їх таким чином, щоб зрубати мінімальну кількість дерев.

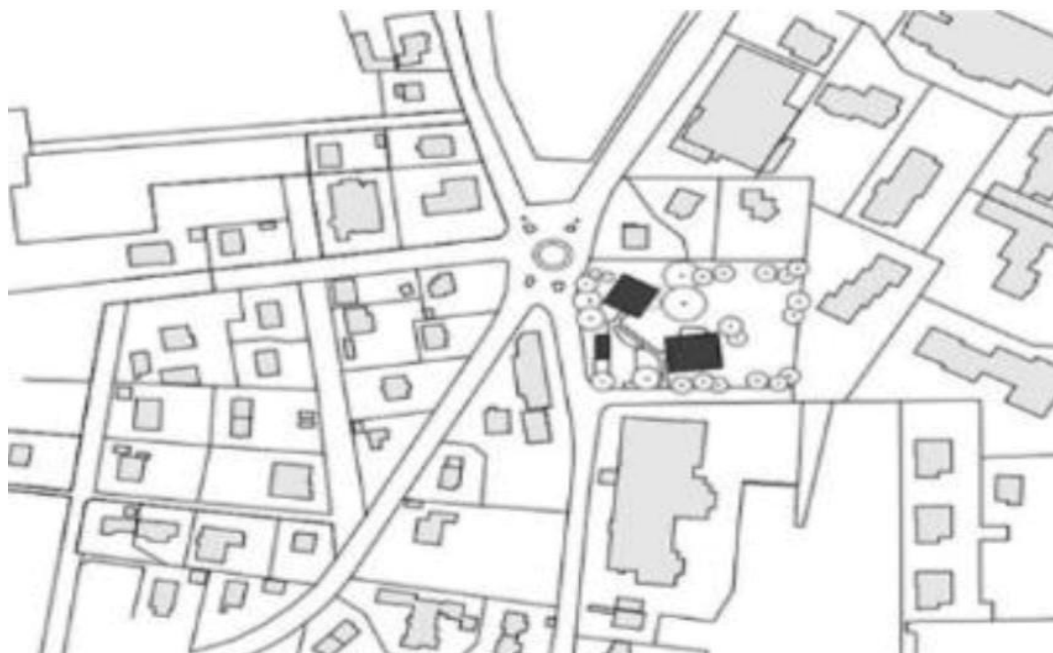

Рисунок 2.7 - План розташування реабілітаційного центру "La Coudraie"

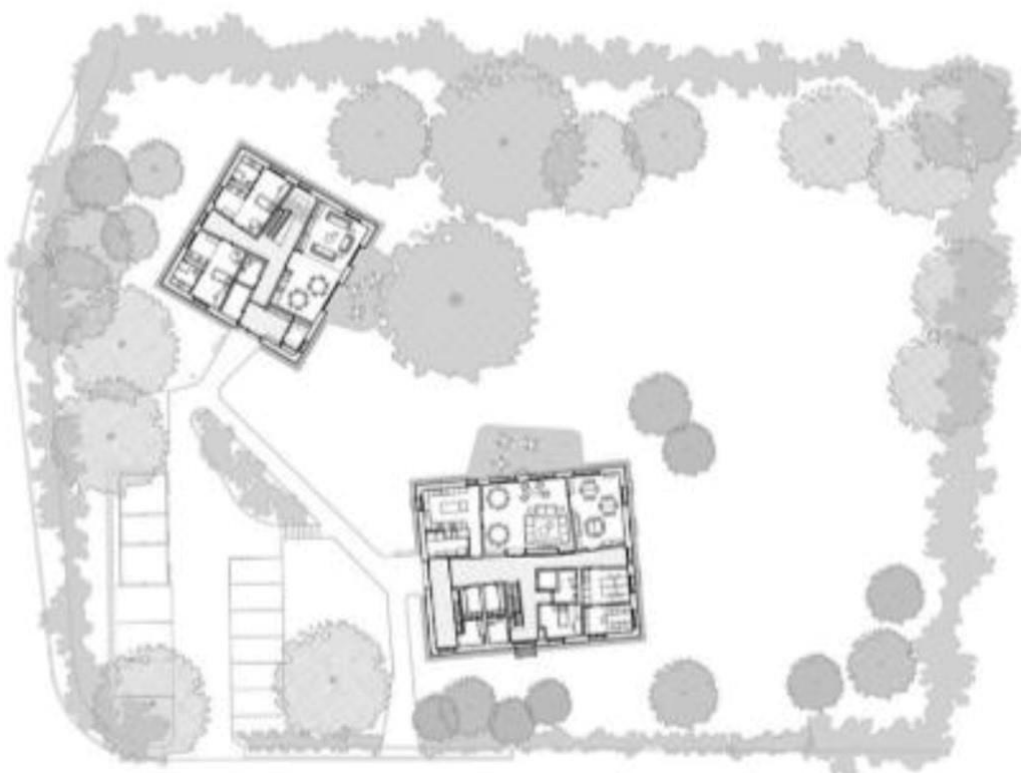

Рисунок 2.8 - План розташування реабілітаційного центру "La Coudraie"

Рисунок 2.9 - Реабілітаційний центр "La Coudraie"

Характер програми, в якій поєднуються простори, що сприяють автономному проживанню підлітків, та простору, метою яких є "взаємодія". призвів до створення внутрішнього двору, спільного для двох будівель Coudraie та Les Hêtres, а також будівлі, яка буде зведена пізніше. Цей невеликий та центральний простір є центром зустрічей для всіх мешканців, не порушуючи при цьому приватності кожної з збудованих кімнат.

Архітектурні споруди природно вписуються у будівлі муніципалітету, зі сходами, схожими ті, що розташовані поблизу, і навіть унікальними геометричними формами, які нагадують форми сусідніх будинків. Особливу увагу приділено спальні та кабінету.

Мета полягає в тому, щоб запропонувати мешканцям дуже комфортний та інтимний життєвий простір, що користується видом на сад і горизонт. Кожна кімната спроектована таким чином, щоб відрізнитись від інших за рахунок численних можливостей планування (розташування ліжка, столу, шафи) та геометрії, яка навмисно неортогональна під двома кутами. В результаті виходить

відкритий та динамічний простір (рис. 2.10 та рис. 2.11). Крім того, розташування вікон у кожній кімнаті різне, що робить їх ще більш ексклюзивними. Таким чином, житлові приміщення індивідуалізовані, що дає змогу реалізувати просторовий план автономії резидентів, якого дотримується установа. Друге питання полягає у визначенні стільних просторів, спроектованих таким чином, щоб ці юнаки контактували один з одним, а також з педагогічними командами установи. Ці пороги, де закладається інакше цих людей, спочатку формуються у невеликих транзитних зонах між вільними просторами поверхів та інтер'єром приміщення. Коли двері "відчинені" (знак можливої взаємодії), простір спальні не пропонується буквально та повністю.

Рисунок 2.10 - Реабілітаційний центр "La Coudraie", інтер'єр одного з номерів

Рисунок 2.11 - Реабілітаційний центр "La Coudraie", загальна кімната

На житловому поверсі транзитні зони спроектовані як "вікна" унавколишнє середовище, причому наскрізним чином. Ці місця також пропонують спільні зони відпочинку з плануванням, що дозволяє мешканцям читати, працювати або спілкуватися. Перші поверхи двох будівель спроектовані таким чином, що загальні простори виходять на добре орієнтовану терасу, з'єднану з обсадженим деревом внутрішнім двориком, який поєднує зовнішні простори двох проектів.

Входи ретельно продумані, з повітряними шлюзами та легким доступом до роздягальні.

Амбуляція на першому поверсі плавна і чітко артикульована за допомогою сходів, які виграють від простору, що візуально з'єднує два поверхи. У La Coudraie кухня поєднується безпосередньо зі їдальнею, а потім з кімнатою розваг. Таким чином, простори візуально пов'язані між собою великими внутрішніми вікнами, які пропонують можливості зв'язку один з одним, а також з ландшафтом (рис.1.11). З підсобного приміщення відкривається вид на сходи та вхід, що забезпечує більший комфорт у роботі для сторожа.

Вибір легкої конструкції "дерев'яний каркас" дозволяє створити здорове та екологічно чисте середовище, використовуючи місцеві ресурси. Будівництво та складання на місці відбуваються швидко, тому що будівля легка і має мінімальний фундамент, що робить його більш економічним. Дах має високий стандарт ізоляції (стандарт типу "MINERGIE P-ECO"), що значно обмежує споживання енергії. Будівля опалюється пелетним котлом з високими енергетичними характеристиками та дуже низьким впливом на навколишнє середовище [14].

Реабілітаційний центр для людей з обмеженими можливостями від архітектурного бюро «AMAS4ARQUITECTURA» розташований в Іспанії та займає площу понад 3000 м² (рис. 2.12).

Рисунок 2.12 - Реабілітаційний центр для людей з обмеженими можливостями від архітектурного бюро «AMAS4ARQUITECTURA»

Фонд ASPAYM для людей з обмеженими можливостями у свій XXV ювілей вирішив збудувати цей невеликий центр неподалік Авіли (Іспанія). Програма розгортається навколо реабілітаційного простору, що є продовженням зали.

Ці приміщення полівалентні, завдяки відсутності структури та прозорості багатьох перегородок. Всі коридори, ванні кімнати, меблі та приміщення призначені для людей з обмеженими можливостями.

Будівля є прямокутним павільйоном першого поверху, розташованим уздовж вулиці. Він ділить ділянку на ганок, паркування та заднє подвір'я. У середовищі, все ще незавершеному, було вибрано автономію герметичного обсягу із сильною матеріальною присутністю. Але тільки-но люди входять, вони можуть спрямувати погляд у віно, у бік саду. Вся конструкція вирішена стелею з балками з клеєної деревини, яка височіє над землею на висоті 2.70 м.

Балки рознесені на 1,50 м до осей і мають ширину 72 см. Це надає даху сильну присутність і пластичний рельєф. Таким чином, передбачається, що види та внутрішня атмосфера будуть замкнені під своєрідною, але доброю "кришкою" Енергія проекту зосереджена в цій скульптурній стелі, оскільки користувачі виконують значну частину реабілітаційних заходів, лежачи на ношах обличчям догори, або мають поганий зір через інвалідні крісла. Дах спирається на периметральні стіни з білого бетону, які формують фасад, більш закритий від вулиці, та уривчастий фасад у сад. Вікна та основні перегородки вирішені зі скла від підлоги до стелі, щоб зберегти безперервність простору. Непрозорі стіни є тільки в офісах та туалетах, до нижньої частини балок, наприклад, двері та вікна. У всіх приміщеннях підлога виконана з великоформатного нековзного керамограніту, також у плінтусах. Підлога має променеве підсвічування, а всі інші комунікації проходять через підвісну стелю, щоб залишити видимими балки.

У місті Хмельницький також функціонує декілька реабілітаційних центрів, які надають різноманітні послуги для різних груп населення:

1. Реабілітаційний центр «Турбота» при Хмельницькій міській дитячій лікарні

2. Центр «RECOVERY», який є частиною всеукраїнської мережі, забезпечує медичну та психологічну допомогу військовим

3. Реабілітаційний центр «Європа», який спеціалізується на лікуванні алкогольної та наркотичної залежності

4. Центр «Continuum», який створює комфортні умови для пацієнтів, пропонує зручні номери для відпочинку після процедур, здорове харчування та різноманітні реабілітаційні послуги.

Крім того в Хмельницькому є реабілітаційні послуги для цивільних, включаючи методи мистецтво-терапії, які допомагають впоратися зі стресом, тривожними розладами та психологічними травмами [20].

Майбутні тенденції в дизайні реабілітаційних центрів передбачають ще більшу інтеграцію технологій, включаючи телемедицину та інтернет речей, що дозволяють персоналізувати догляд та покращувати результати лікування. Крім того, дизайн буде все більше орієнтуватися на стійкість і екологічність, використовуючи поновлювані джерела енергії і матеріали.

Таким чином, еволюція дизайну реабілітаційних центрів відображає зростаюче розуміння того, що середовище лікування має бути не лише функціональним, але й сприяти емоційному та психологічному благополуччю пацієнтів [28].

2.2 Огляд досягнення відомих архітекторів і дизайнерів, що працювали над такою темою

Декілька з відомих архітекторів та дизайнерів зробили значний внесок у розробку реабілітаційних центрів по всьому світу, поєднуючи інноваційний дизайн з терапевтичними цілями.

Одним з них є реабілітаційний центр для хворих раком, спроектований архітекторами та дизайнерами з Данії «NORD Architects» розташований в Копенгагені займає площу 2250 м (рис. 2.13).

Захворіти на рак - це як вирушити в подорож, не знаєш, чим вона закінчиться. Потрібна сила, щоб впоратися з хворобою та прийняти нову особистість хворого на рак.

Дослідження показують, що архітектура може вплинути на відновлення людей після хвороби. Людська присутність та доброзичлива атмосфера можуть допомогти людям одужати. Попри це більшість лікарень важко назвати затишними. Центр раку та здоров'я, спроектований компанією Nord Architects Copenhagen, створив найсприятливіші умови для перебування людини в центрі реабілітації.

Центр раку та здоров'я в Копенгагені задуманий як культова будівля, яка створює поінформованість про рак, не стигматизуючи пацієнтів.

Спроектований як кілька невеликих будинків, об'єднаних в один центр забезпечує простір, необхідний для сучасного медичного закладу, не втрачаючи при цьому затишного індивідуального масштабу. Будинки з'єднані піднятим дахом у формі японського паперового мистецтва орігамі, що надає будівлі характерного почерку.

Увійшовши до будівлі, ви потрапляєте до затишної кімнати відпочинку, де працюють волонтери. Звідси ви потрапляєте до інших частин будинку, де є внутрішній двір для споглядання, місця для вправ, загальна кухня, де можна навчитися готувати здорову їжу, кімнати для зустрічей груп пацієнтів тощо (рис. 2.14).

Будівля розташована недалеко від центру Копенгагена, в одному районі з Університетською лікарнею Копенгагена (Rigshospitalet), тому пацієнти можуть відвідувати медичний центр після лікування в лікарні. З іншого боку дороги знаходиться Інститут медицини Панум.

Рисунок 2.13 - Реабілітаційний центр для хворих раком спроектований «NORD Architects» Копенгаген, Данія

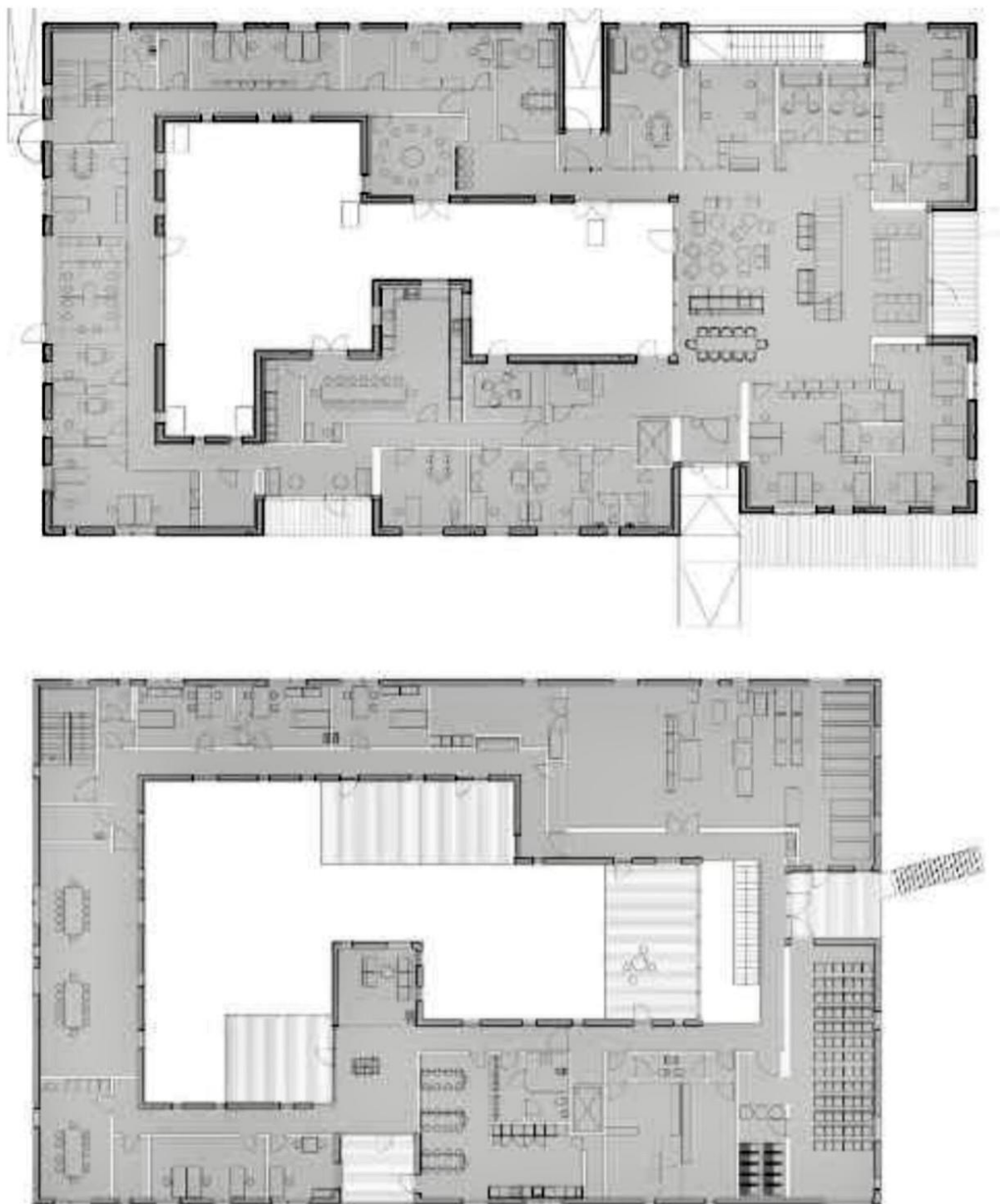

Рисунок 2.14 - Плани з умеблюванням першого та другого поверху центру реабілітації для хворих раком в Копенгагені

Також хорошим прикладом є CannonDesign – міжнародна архітектурна фірма, яка спеціалізується на створенні інноваційних і функціональних дизайнів для різних типів будівель, включаючи медичні установи, навчальні заклади, корпоративні офіси та спортивні споруди. Фірма відома своїм підходом до дизайну, що поєднує естетик, функціональність і стійкість [11].

Вони відомі своїми роботами для Jacobs Medical Center (рис. 2.15) та Kaleida Health Gates Vascular Institute (рис. 2.17), де особлива увага приділяється створенню комфортних та сприятливих для пацієнтів умов з використанням природного освітлення і високоякісних матеріалів. Цей медичний центр включає новітні технології та інноваційний дизайн, спрямований на покращення умов для пацієнтів та ефективність медичного персоналу. Центр має яскраві, природньо освітлені простори, які сприяють психологічному комфорту пацієнтів.

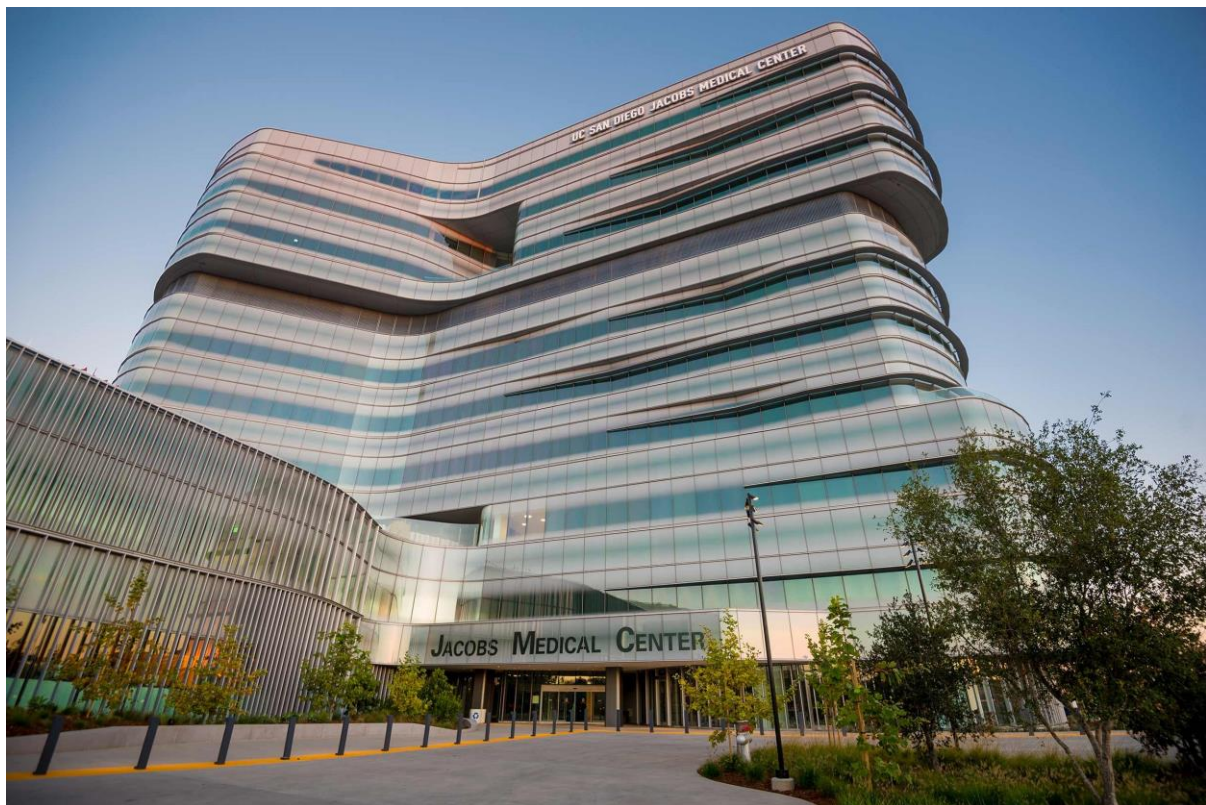

Рисунок 2.15 – Реабілітаційний центр Jacob’s Medical Center
CannonDesign акцентують увагу на створенні простору, який би був не лише функціональним, але й привабливим для пацієнтів та відвідувачів (рис.

2.16).

Рисунок 2.16 – Палата Jacob’s Medical Center

Важливими аспектами є:

1. Зручність. Ергономічні рішення, що полегшують роботу медичного персоналу і сприяють швидкому одужанню пацієнтів.
2. Комфорт. Використання приємних для очей кольорів, зручних меблів та просторих кімнат для створення затишної атмосфери.
3. Гнучкість. Простори, які можуть адаптуватися під різні потреби, зокрема для проведення різних терапевтичних процедур та групових занять.

Тож, CannonDesign – це архітектурна фірма, яка втілює інноваційні та естетично привабливі рішення в своїх проектах, зокрема в реабілітаційних

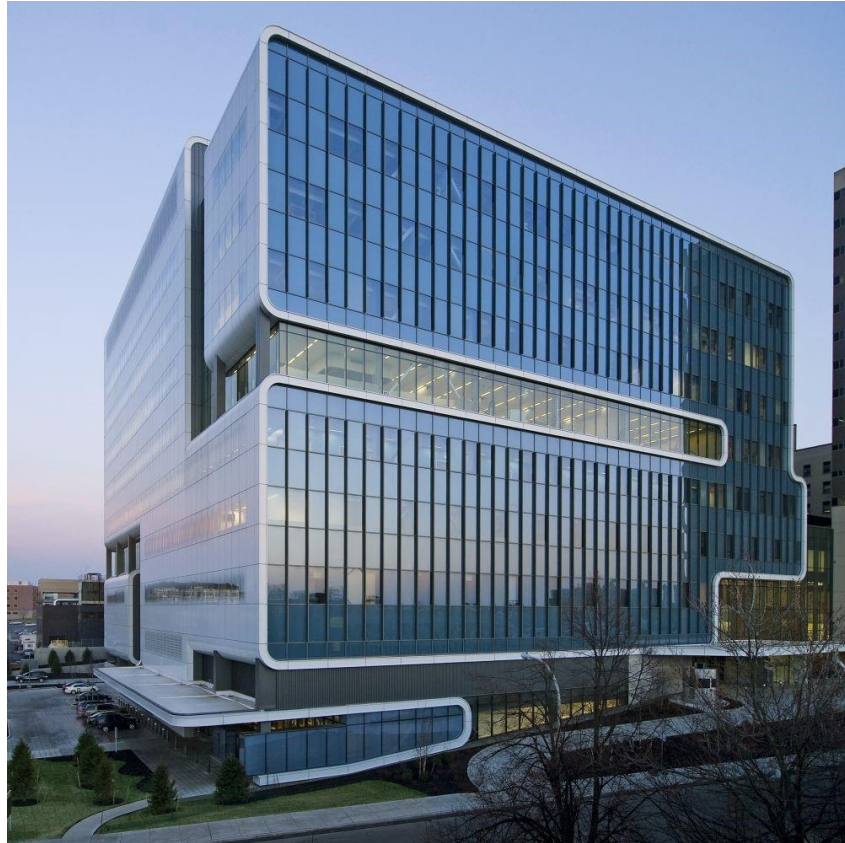

Рисунок 2.17 - Kaleida Health Gates Vascular Institute

Рисунок 2.18 – Палата Kaleida Health Gates Vascular Institute центрах. Їх підхід до дизайну сприяє створенню ефективних, стійких та комфортних

умов для пацієнтів і медичного персоналу, що допомагає покращити результати лікування і загальний досвід перебування в медичних закладах (рис. 2.18).

Рисунок 2.19 – Клініка RENAВ в Швейцарії

Ще одним видатним прикладом є робота Herzog & de Meuron над клінікою RENAВ в Базелі, Швейцарія. Їхній дизайн включає горизонтальне розширення, яке підвищує зв'язок між внутрішніми приміщеннями та природою, акцентуючи увагу на легкості доступу та створенні спокійної атмосфери для користувачів (рис. 2.19).

Ця клініка призначена для нейрореаблітації та параплегіології. Будівництво цього закладу завершене у 2002 році, відомий своїм інноваційним підходом до інтеграції архітектури з терапевтичними середовищами, підкреслюючи цілющі властивості просторових і сенсорних вражень [29].

Дизайн РЕНАВ складається з серії взаємопов'язаних приміщень, що пропонують різноманітні середовища для різних видів діяльності. Наприклад, палати для пацієнтів спроектовані з великими вікнами, що плавно поєднують внутрішні та зовнішні простори, забезпечуючи пацієнтам широкі види на навколишній ландшафт. Це інтеграція спрямована на створення заспокійливої та стимулюючої атмосфери, сприятливої для одужання (рис. 2.20).

Рисунок 2.20 – Дизайн клініки РЕНАВ

Одним з унікальних аспектів даної клініки є купальня, покрита чорним гумовим матеріалом, створюючи інтимний та усамітнений простір у центральних дворах. Інші зони, такі як спортзал і майстерні, є більш відкритими та соціальними, відображаючи баланс між приватними та спільними просторами клініки.

Основним матеріалом, використаним в будівництві, є дерево, обране за його природні та теплі якості. Цей матеріал використовується у різних формах,

включаючи тонко оброблені дерев'яні конструкції, які служать поручнями, сонцезахисними екранами та перегородками для забезпечення приватності. Ці елементи з'єднані за допомогою дюбелів з плексигласу, які мерехтять на світлі, додаючи візуальної цікавості.

У 2019 році Herzog & de Meuron завершили розширення будівлі, площею 300 м² на даху. Це доповнення зберегло архітектурну цілісність оригінальної структури, одночасно надаючи нові функціональні простори для потреб клініки.

Загалом, RENA Basel є прикладом того, як вдумливий архітектурний дизайн може значно покращити терапевтичне середовище, підтримуючи як фізичну, так і психологічну реабілітацію пацієнтів.

Ці приклади підкреслюють, як архітектурні інновації у реабілітаційних центрах можуть сприяти процесу зцілення, підвищувати доступність та інтегрувати стійкі практики.

3 ТВОРЧА РОЗРОБКА ДИЗАЙНУ ОБ'ЄКТА ПРОЄКТУВАННЯ

3.1 Вибір та обґрунтування концепції дизайну об'єкта

Концепція дизайну реабілітаційного центру повинна бути спроектована з урахуванням потреб і комфорту пацієнтів. Важливо створити простори, які сприяють фізичному та емоційному відновленню, з використанням природних матеріалів та функціональності у меблях. Також слід розглядати доступність для людей з різними видами обмежень, забезпечуючи безбар'єрний доступ до усього та зони для різних видів терапії [23].

Було вирішено, що ідеально підійде скандинавський стиль (рис. 3.1). Він один з найбільш відомих напрямків в дизайні інтер'єру. Як випливає з назви, даний стиль інтер'єру прийшов до нас з півночі Європи і був ініційований Карлом Ларссоном – шведським художником, що жив на рубежі XIX і XX століть. Його яскраві акварелі, що зображують повсякденне життя скандинавів, надихнули дизайнерів стилів інтер'єру у всьому світі [8].

Рисунок 3.1 – Приклад дизайну в скандинавському стилі

Північний стиль в інтер'єрі відрізняється функціональністю рішень, простотою і використанням натуральних матеріалів (рис. 3.2). Важливим аспектом цієї течії є оптичне збільшення житлового простору за рахунок використання світлих тонів і мінімалістичного декору. Дизайн інтер'єру, в якому знаходиться обмежена кількість меблів при її максимально практичному використанні – суть скандинавського прагматизму.

Даний сучасний стиль передбачає практичну, естетичну, але при цьому невибагливе і зручне поєднання. Важливі природні акценти, такі як дерев'яна підлога, грубий камінь, плетіння, в аксесуарах – бавовна, льон, вовна, килимки з товстим переплетенням та інше. Такий дизайн інтер'єру надихає і розслабляє одночасно [10].

Не можна не відзначити екологічний підхід до декору. Це важлива складова реабілітаційного центру, оформленого в даному сучасному стилі. В його основі лежить природність і рішення, сумісні з турботою про навколишнє середовище. Завдяки цьому інтер'єри в скандинавському стилі відрізняються гармонією і свіжістю.

Що стосується палітри кольорів, даний стиль в інтер'єрі характеризується використанням непомітних відтінків – білого, сірого або екрю, а також відтінків синього і навіть верескового. Важливо, щоб інтер'єр був максимально світлим, що досягається також відмовою від штор, фіранок і віконних прикрас [19].

Приклади впровадження скандинавського стилю в реабілітаційних центрах:

1. У реабілітаційних центрах можуть бути просторі зали для фізичної терапії з великими вікнами, що забезпечують природне освітлення, дерев'яні підлоги та зручні меблі з натуральних матеріалів.

Рисунок 3.2 – Дизайн клініки в скандинавському стилі

2. Затишні куточки з м'якими кріслами, столиками з натурального є дерева і декоративними елементами, такими як ковдри та подушки в пастельних тонах, створюють комфортну атмосферу для відпочинку пацієнтів [9].

3. Світлі кухні з простими, але функціональними меблями, де пацієнти можуть навчатися готувати здорову їжу, також відповідають скандинавському стилю. Використання натуральних матеріалів і світлих кольорів робить ці простори привабливими та зручними [25].

Також в скандинавському стилі використовуються меблі з скругленими краями та плавними лініями, які додають м'якості та органічності інтер'єру (рис. 3.3). Вони можуть включати стільці, дивани або столи з вигнутими формами, що контрастують із традиційними прямокутними лініями [21].

Рисунок 3.3 – Варіант стола з скругленими краями для реабілітаційного центру

Використання антикварних меблів або декору додає історії та характеру. Це можуть бути старі дерев'яні комоди, дзеркала в старовинних рамах, антикварні лампи тощо [22].

Пледи, килими, подушки та штори, зроблені вручну з натуральних матеріалів, таких як шерсть, льон або бавовна, додають індивідуальності. Це можуть бути вироби зі скандинавськими візерунками або етнічними мотивами.

Незвичайні світильники, виготовлені з натуральних матеріалів, таких як дерево, метал або скло, можуть стати акцентом в інтер'єрі. Лампи зі скандинавським дизайном, але з нестандартними формами або кольорами, додають сучасного вигляду (рис. 3.4).

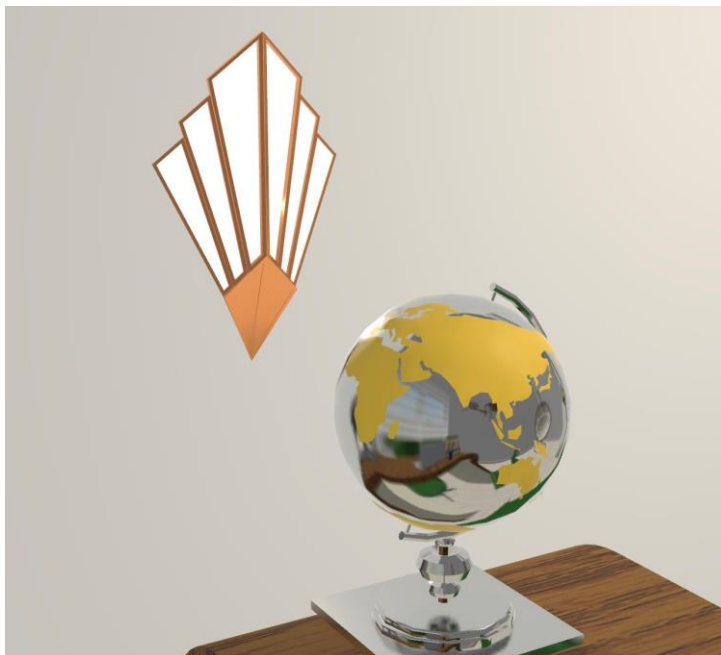

Рисунок 3.4 – Ідея світильника для кабінету психотерапії реабілітаційного центру міста Хмельницький

Хоча скандинавський стиль зазвичай асоціюється з світлими кольорами, додавання яскравих або насичених кольорових акцентів (наприклад, у вигляді меблів або декору) може зробити інтер'єр більш живим та індивідуальним.

Великі кімнатні рослини, міні-сади на підвіконнях або підвісні горщики з зеленню додають природності та затишку. Незвичайні кашпо або горщики можуть стати стильним доповненням.

Картини, постери або скульптури, створені місцевими митцями, додають індивідуальності та відображають культуру регіону. Це може бути сучасне мистецтво або традиційні скандинавські мотиви [12].

Декоративні елементи ручної роботи, такі як керамічні вази, дерев'яні статуетки або ткані кошики, додають затишку та оригінальності.

Включення традиційних скандинавських ремесел, таких як різьба по дереву, плетіння або текстильне мистецтво, надає інтер'єру глибини та культурної значущості.

Невеликі, стильні каміни або сучасні печі, виконані у скандинавському стилі, додають тепла та затишку, стаючи центром уваги в кімнаті.

Рисунок 3.5 – Використання дерев'яних панелей в дизайні реабілітаційного центру

Використання деревини незвичайних порід або нестандартною обробкою для меблів, підлогових покриттів або стінних панелей додає унікальності та природної краси (рис. 3.5 та 3.6).

Рисунок 3.6 – Використання дерев'яних панелей в дизайні реабілітаційного центру

Ці деталі можуть допомогти створити унікальний та затишний інтер'єр реабілітаційного центру в скандинавському стилі.

Тож, цей стиль ідеально підходить для медичних установ, оскільки він сприяє відновленню пацієнтів за рахунок використання природних матеріалів, світлих кольорів і функціональних елементів дизайну [13].

3.2 Розробка варіантів творчих ідей дизайну об'єкта

Хорошим рішенням буде використання теплих та успішно протестованих кольорів, таких як зелений та блакитний, що пов'язані з природою та релаксацією. Обрання меблів з ергономічним дизайном для підтримки правильної позиції тіла та сприяння загальному комфорту.

Впровадження розумних датчиків та інших технологій для інтерактивних занять, спрямованих на фізичну та психологічну реабілітацію можуть включати ігри для відновлення рухової активності та когнітивних навичок.

Також важливим є створення індивідуальних зон, де пацієнти можуть зануритися в атмосферу спокою. Використання спеціальних звукових систем, ароматерапії та природних елементів для підтримки релаксації та психічного відновлення [24].

Потрібно врахувати розробку планування приміщення, яке легко доступне для осіб з обмеженими можливостями, інвалідних візків та інших груп. Врахування індивідуальних потреб та можливостей різних пацієнтів [26].

Можна ввести елементи внутрішнього саду або акваріуму, щоб створити спокійне та природне оточення.

Рекомендується використання екологічно чистих матеріалів, переробка відходів та впровадження енергоефективних технологій для зменшення шкоди на навколишнє середовище. Підтримка здоров'я пацієнтів та навколишнього середовища через стале екологічне вдосконалення.

Також можна створити простір для творчості та мистецької терапії, що сприятиме пришвидшенню покращення стану пацієнтів та приємному перебуванню у реабілітаційному центрі.

Ці творчі ідеї можуть сприяти створенню унікального дизайну для реабілітаційного центру.

Також провівши дослідження джерела творчості мною було розроблено варіант моделі шафи-вішалки для коридору на вході в реабілітаційний центр (рис.

3.7 та рис. 3.8). Вона гарно вписується в скандинавський дизайн проект даного приміщення, так як виготовлена з натурального дерева, так як і більша половина меблів в центрі реабілітації міста Хмельницький. Серед деталей шафи присутні шкіряні вставки, якими обшита її спинка та місце для сидіння, щоб зручніше було зняти взуття тощо [17].

Рисунок 3.7 – Власний дизайн мебельного виробу для реабілітаційного центру

Рисунок 3.8 – Власний дизайн мебельного виробу для реабілітаційного центру

Нище наведено зображення виконаного ескізу, на якому позначенні всі розміри шафи-вішалки (рис. 3.9).

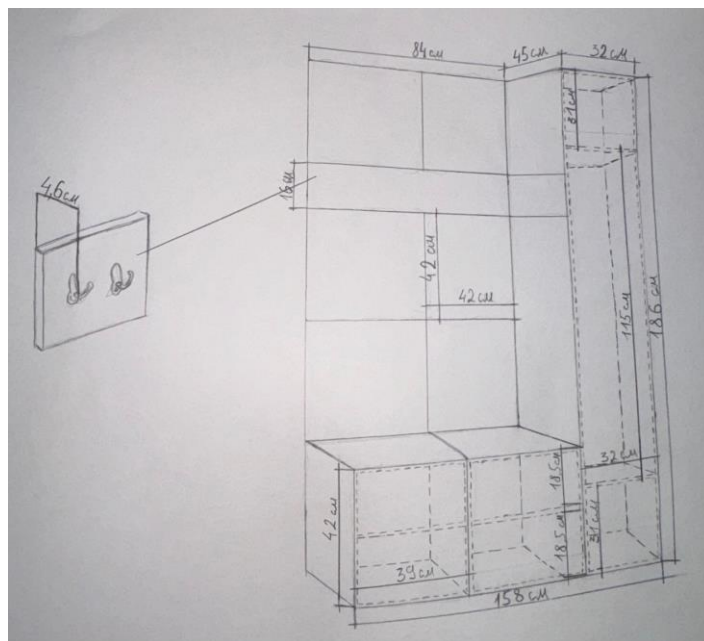

Рисунок 3.9 – розмірний ескіз шафи-вішалки

Також хорошим варіантом буде розробити та використати в дизайні реабілітаційного центру виріб на стінах, приклад якого представлено нище на зображенні (рис. 3.10). Він добре впишеться в скандинавський стиль, який було обрано для дизайну даного приміщення.

Рисунок 3.10 – Варіант творчого виробу для дизайну реабілітаційного центру

3.3 Розробка та обґрунтування дизайну об'єкта

Реабілітаційний центр потребує розробки новітніх планувальних рішень, метою яких є ефективне використання простору та комфорт пацієнтів. Простір потрібно розподілити так, щоб було достатньо місця для вільного пересування

пацієнтів з різними вадами. Меблі повинні знаходитись на достатній відстані один від одного.

Важливим є й використання правильних кольорів. Вони мають створювати відчуття спокою та комфорту.

Планування також має передбачати хороше природне освітлення та провітрювальні отвори для вентиляції приміщення. Це має відповідний вплив на стан пацієнтів та працівників реабілітаційного центру.

Повинні використовуватись матеріали, стійкі до частих прибирань, поскільки в реабілітаційному центрі важливо дотримуватись санітарних норм.

Пожежна безпека також є важливим елементом планування приміщення. Повинні бути розміщені засоби пожежної безпеки та швидкий шлях евакуації.

Також потрібно враховувати:

1. Регульовані стільці та столи для забезпечення комфортних умов для пацієнтів і персоналу;
2. Спеціальні меблі для пацієнтів з обмеженими можливостями;
3. Антикковзаюче покриття для підлоги;
4. Достатньо широкі проходи та дверні отвори для легкого пересування на інвалідних візках;
5. Відсутність гострих кутів та небезпечних елементів інтер'єру [15].

Також будуть відсутні пороги між кімнатами, щоб була змога вільно пересуватись для людей з будь якими вадами здоров'я.

Було вирішено зробити акцентні деталі в інтер'єрі в зеленому кольорі. Цей колір продовжує набирати популярність в інтер'єрі. Він символізує природу, свіжість та відновлення, що є доречним для реабілітаційного центру в скандинавському стилі. Зелені відтінки були використані в меблях та аксесуарах, а саме оздоблено диван зеленими подушками, пошито крісла та придбано стільці в цьому кольорі (рис. 3.11 та 3.12). Також зелений колір присутній в вигляді рослин, які розміщені по реабілітаційному центрі [30].

Рисунок 3.11 – Кабінет психотерапії

Рисунок 3.12 – Масажний кабінет

До прикладу, кабінет психотерапії є важливим елементом реабілітаційного центру, де пацієнти отримують психологічну підтримку і проходять різні види

терапії. Дизайн і облаштування кабінету повинні сприяти створенню безпечної та комфортної атмосфери, що сприятиме ефективній роботі терапевта та забезпечить комфорт пацієнтам, тому зелений колір меблевих деталей є доречним в даному кабінеті, так як він має заспокійливий вплив на психіку та сприяє заспокоєнню.

Основними вимогами до кабінету психотерапії є:

1. Планування простору
  - 1.1 Зручні крісла або дивани для терапевта та пацієнтів;
  - 1.2 Стіл для записів та невеликих предметів;
  - 1.3 М'яке освітлення для створення затишної атмосфери;
  - 1.4 Вільний простір для рухів і вправ (якщо застосовуються);
  - 1.5 Дифузор для ароматерапії або інші засоби для створення релаксуючої атмосфери;
  - 1.6 Столи і стільці відповідної висоти для зручної роботи;
  - 1.7 Використання настільних ламп або світильників з регулюванням яскравості;
  - 1.8 Нейтральні та спокійні кольори для створення затишної атмосфери;
  - 1.9 Акцентні кольори у вигляді текстильних елементів або декору для додання жвавості;
  - 1.10 Натуральні матеріали (льон, бавовна) для штор, подушок, покривал;
  - 1.11 Рослини для створення затишку та покращення якості повітря;
  - 1.12 Комп'ютер або планшет для ведення записів і доступу до необхідної інформації;
  - 1.13 Легкоочищувані матеріали для меблів та поверхонь;
  - 1.14 Вікна з можливістю провітрювання.

Рисунок 3.13 – дизайн інтер'єру реабілітаційного центру міста Хмельницький
Кабінет психотерапії в реабілітаційному центрі має бути місцем, де пацієнти відчують себе в безпеці та комфорті. Ергономічне планування, відповідний декор та сучасне обладнання сприятимуть ефективності терапевтичних сеансів і покращенню загального стану пацієнтів. Забезпечення конфіденційності та дотримання санітарно-гігієнічних норм є ключовими аспектами, що впливають на якість надання психологічної допомоги.

Масажний кабінет у реабілітаційному центрі відіграє важливу роль у відновленні пацієнтів після травм, операцій та захворювань. Тому він повинен бути обладнаний сучасними масажними столами, стільцями, роликками та іншими інструментами, необхідними для проведення різних видів масажу. Також важливо мати необхідні засоби для підтримки гігієни, такі як одноразові простиралла, антисептики, та рушники.

Масажний кабінет повинен бути комфортним та розслабляючим, з приємною атмосферою, відповідним освітленням та музичним супроводом, що сприяє зняттю стресу та швидшому відновленню.

Наявність масажного кабінету в реабілітаційному центрі є важливою складовою успішного відновлення пацієнтів, допомагаючи їм повернутися до повноцінного життя та поліпшити якість життя.

Такі рішення будуть сприяти комфортному перебуванню пацієнтів в реабілітаційному центрі та ефективному оздоровленні їх. Розроблений дизайн об'єкта представлений нище на зображенні (рис. 3.13).

4 КОНСТРУКТОРСЬКА ПРОЕКТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ

Під час розробки проектної документації було розроблено ряд креслень, які входять до частини дизайн-проекту реабілітаційного центру міста Хмельницький. Розроблені мною креслення містять:

1. Обмірний план (рис. 4.1) ;
2. План демонтажу стін (рис. 4.2);
3. План зонування (рис. 4.3);
4. План підлоги (рис. 4.4);
5. План меблювання (рис. 4.5);
6. План освітлення (рис. 4.6);
7. План стелі (рис. 4.7).

Перший план відображає деталі та настанови щодо процесу демонтажу стін. Даний план є важливою частиною будівельного проекту та допомагає забезпечити правильне та безпечне виконання демонтажних робіт.

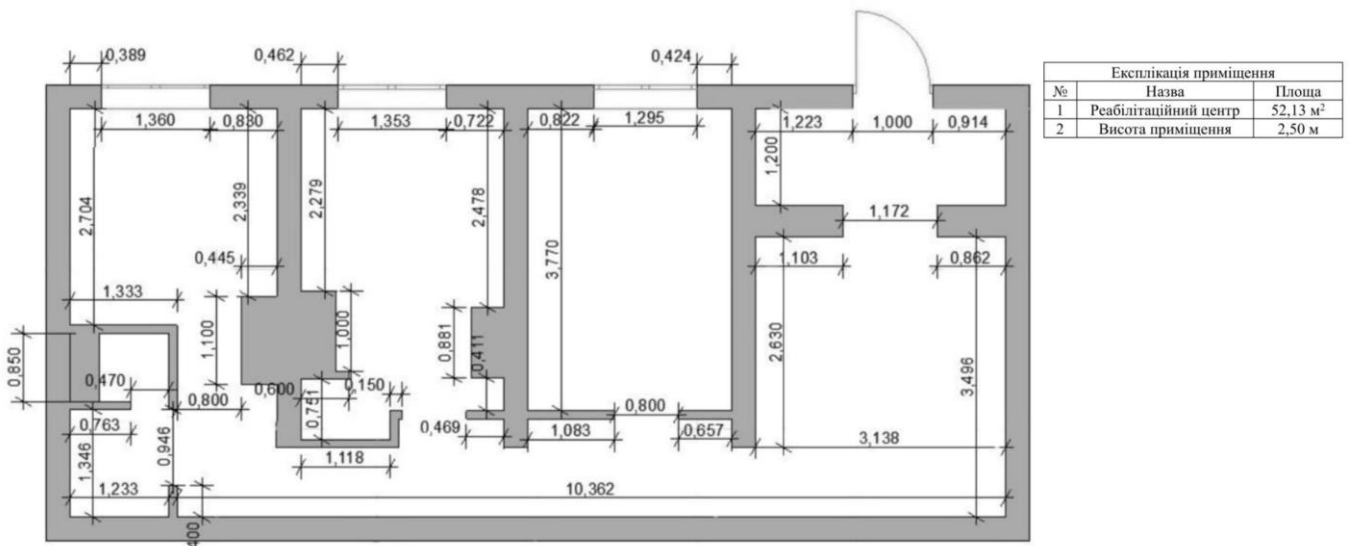
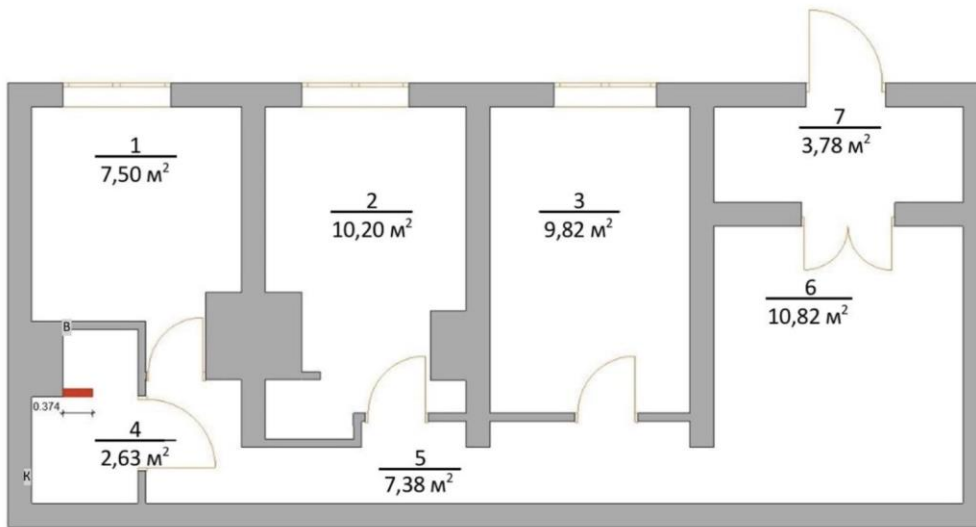

Рисунок 4.1 – Обмірний план

Експлікація приміщення		
№	Найменування	Площа, м ²
1	Кухня	7,50
2	Масажний кабінет	10,20
3	Кабінет психотерапії	9,82
4	Санвузол	2,63
5	Коридор	7,38
6	Рецепшн	10,82
7	Коридор на вході	3,78
		52,13

Умовні позначення:

– демонтаж стін

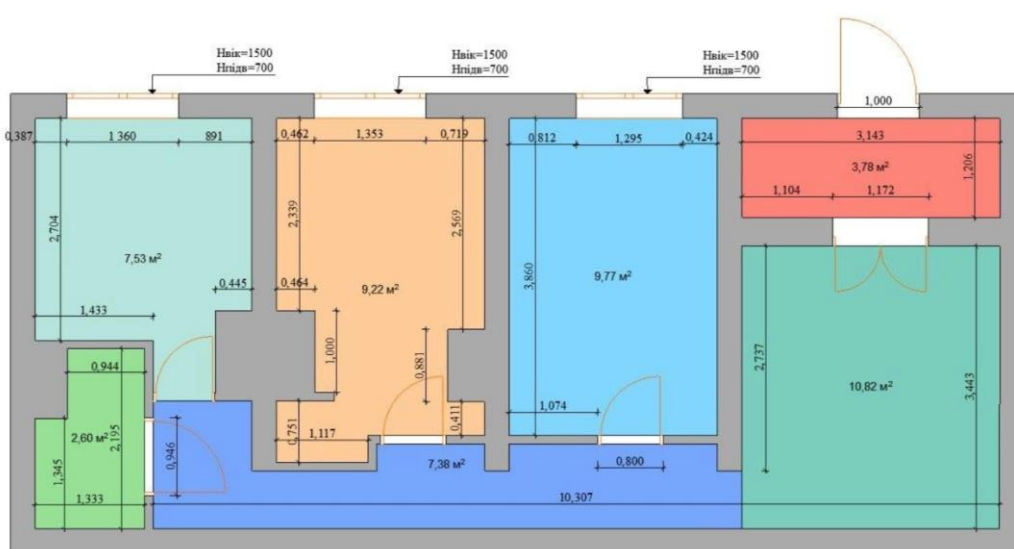
$\frac{1}{7,50 \text{ м}^2}$ – номер та площа приміщення

К – каналізація

В – вентиляція

Рисунок 4.2 – План демонтажу стін

Наступний план, а саме план зонування, відображає вихідні дані з приміщень, які експлуатуються та їхні данні щодо використання.

Експлікація приміщення		
№	Найменування	Площа, м ²
1	Кухня	7,50
2	Масажний кабінет	10,20
3	Кабінет психотерапії	9,82
4	Санвузол	2,63
5	Коридор	7,38
6	Рецепшн	10,82
7	Коридор на вході	3,78
		52,13

Умовні позначення:

Нвік – висота вікна

Нпідв – висота підвіконника

– кухня

– масажний кабінет

– кабінет психотерапії

– санвузол

– коридор

– рецепшн

– коридор на вході

Рисунок 4.3 – План зонування реабілітаційного центру

Далі зображено план монтажу підлоги, виконаний використовуючи вихідні дані щодо облицювання та оздоблення приміщення. За результатами цього плану було підібрано матеріал, який використовується для оздоблення приміщення та було визначено необхідну кількість матеріалу. В таблиці в додатках також будуть наведені ціни.

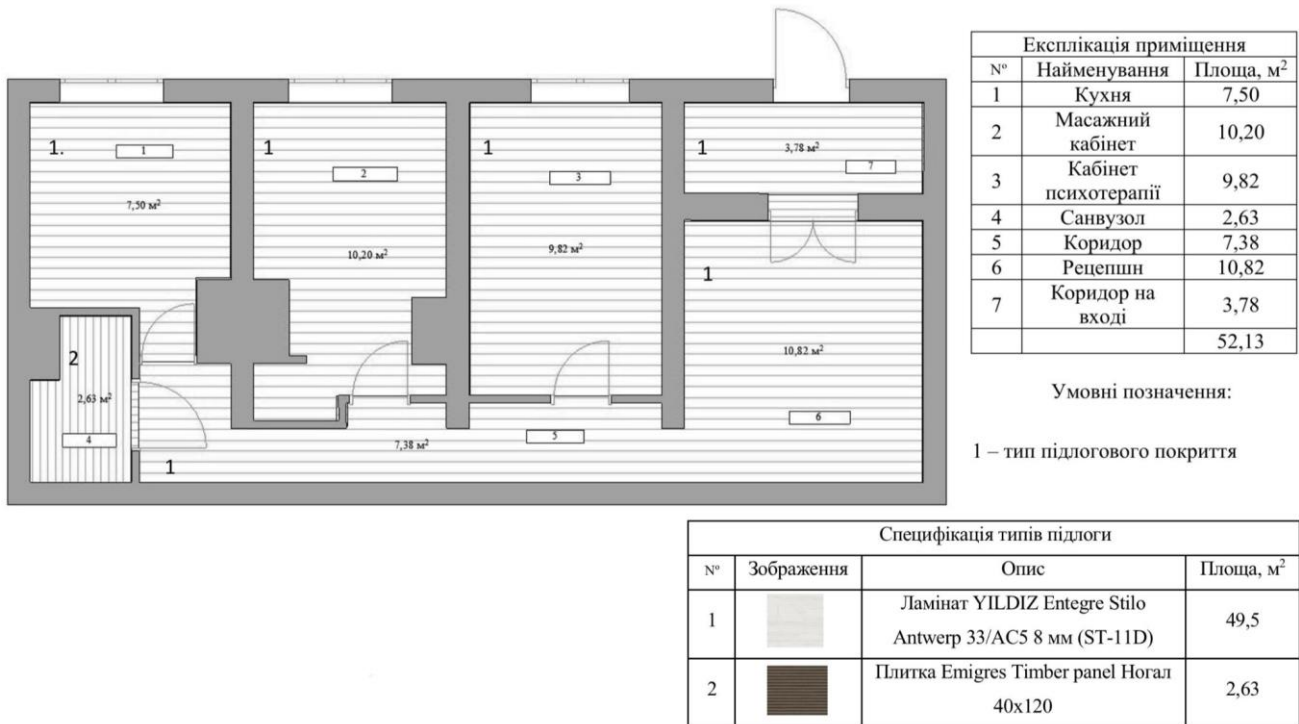
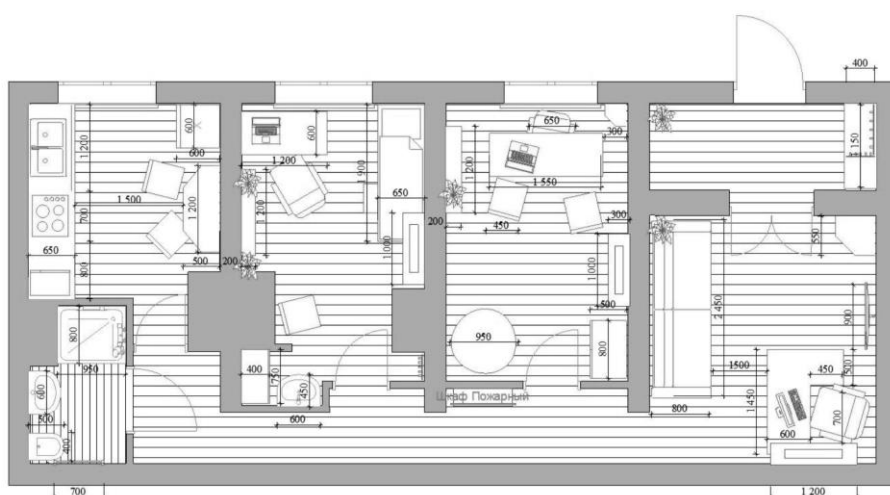

Рисунок 4.4 – План підлоги

Нище наведено приклад меблювання реабілітаційного центру з розмірами, основною метою якого є те, щоб відобразити обладнання та меблювання, яке буде використовуватись у дизайн-проекті даного центру.

Експлікація приміщення		
№	Найменування	Площа, м ²
1	Кухня	7,50
2	Масажний кабінет	10,20
3	Кабінет психотерапії	9,82
4	Санвузол	2,63
5	Коридор	7,38
6	Ресепши	10,82
7	Коридор на вході	3,78
		52,13

Рисунок 4.5 – План меблювання

План освітлення відображає тип та розміщення освітлювальних приладів та вимикачів з розетками у реабілітаційному центрі міста Хмельницький. В цьому плані надано потрібну інформацію, щоб виконати правильне розміщення усіх цих приладів. Як наведено нище на зображенні, в приміщенні будуть використовуватись точкові та світлодіодні лампи.

Рисунок 4.6 – План освітлення

І показано план стелі, на якому описуються типи стелі, площа її монтажу та специфікація матеріалу.

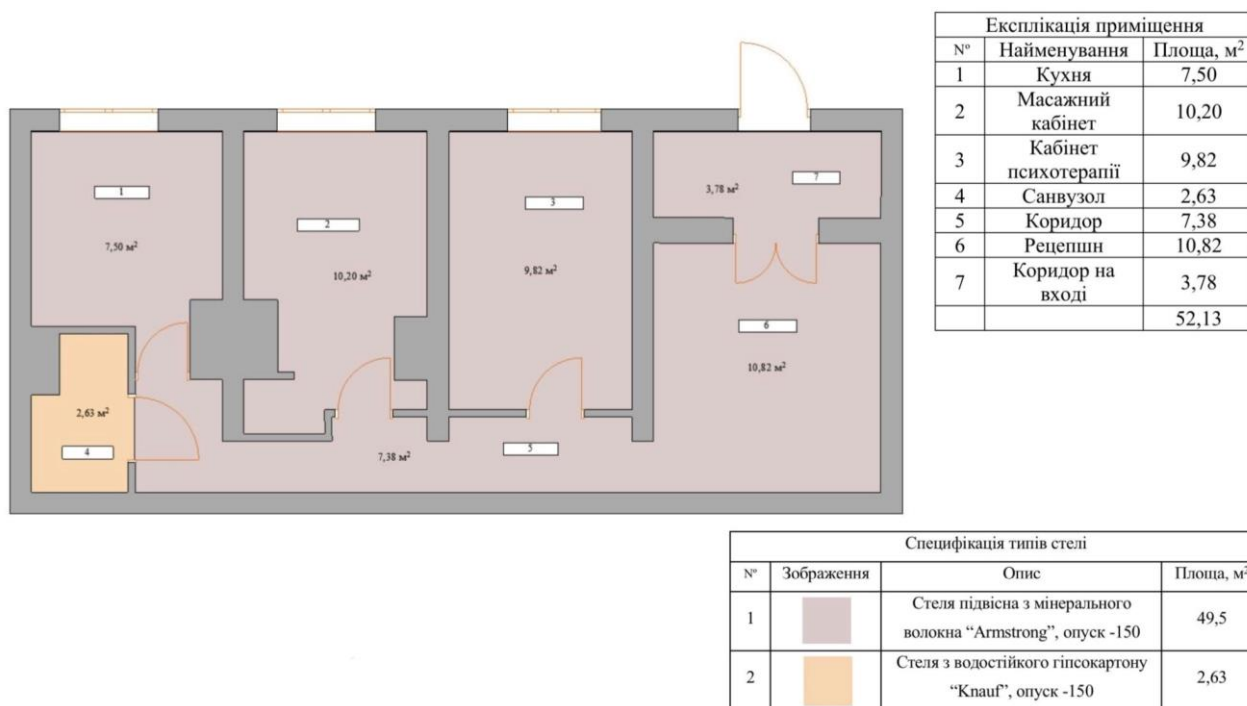

Рисунок 4.7 – План стелі

ВИСНОВКИ

Вивченням та аналізом потреб пацієнтів реабілітаційного центру міста Хмельницький я зрозуміла, що основними пріоритетами є створення функціонального та комфортного середовища для пацієнтів. Порівнюючи підходи та ідеї, використані в подібних реабілітаційних центрах України та закордоном, я відібрала найкращі концепції, які послужать фундаментом мого майбутнього проекту.

Такий аналіз дозволив мені обрати оптимальні ідеї, які відповідають конкретним потребам пацієнтів реабілітаційного центру та сприятимуть створенню простору, де кожен з них буде почувати себе зручно та комфортно. Отримані знання та ідеї стануть ключовими складовими мого майбутнього проекту дизайну реабілітаційного центру, спрямованого на створення сприятливого середовища для оздоровлення.

Моїм основними принципами майбутнього проекту стали вибір стилю та палітри кольорів, функціональне зонування простору та відбір ключових елементів інтер'єру.

Отримані під час аналізу ідей стануть основою моєї подальшої творчості. Я маю сподівання, що мій проект не лише створить комфортне, але й допоможе створити продуктивне середовище для пацієнтів реабілітаційного центру, сприяючи їхньому лікуванню та комфортному перебуванню в даному центрі.

За результатами дослідження дизайн об'єкту, було виконано ряд дослідження джерела творчості, описано аналіз його художньо-композиційних особливостей та розроблено ряд ескізів трансформацій у меблеве та декоративне облаштування інтер'єру реабілітаційного центру міста Хмельницький. Стильове направлення інтер'єру виконується у скандинавському стилі та досліджується його особливості у інтер'єрі. Також було розроблено креслення проекту.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Луценко А. О. Дизайнерські вирішення нетипових центрів реабілітації. URL: <http://surl.li/ugawf> (дата звернення: 26.08.2022).
2. Косенко Д. Ю. Дизайн інтер'єру медичних закладів: історичний розвиток і сучасні тенденції: дис. кандидата мистецтвознавства: наукова робота. КНУТД. Київ, 2021. 74 с.
3. 25 прикладів реабілітаційних центрів у всьому світі URL: <https://www.re-thinkingthefuture.com/architectural-styles/a6421-25-examples-ofrehabilitation-centre-around-the-world/> (дата звернення: 04.11.2023).
4. Коновалова О. В. Історія та теорія дизайну: навчальний посібник. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013.
5. Особливості дизайну інтер'єру центрів реабілітації для переміщених осіб. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/56886> (Київ, 2022).
6. Закон України. Основи законодавства України про охорону здоров'я [Текст]: ЗУ №2801-ХІІ: за станом на 01.01.2015 р. Вид. офіц. К.: Парлам. Видавництво, 2015. 207 с.
7. Проект Закону України від 04.09.2017 № 7065. Про організацію медичного обслуговування населення в Україні.
8. Прокопчук В. А. Сучасні стилі в дизайні інтер'єру. м. ІваноФранківськ, 2020. 614 с.
9. Рамстедт Ф. Мистецтво затишку : навч. посіб. Ф. Рамстердт. Київ, 2021. 240с.
10. Сучасний дизайн інтер'єру медичного центру, клініки. URL: <https://simpeksdesign.com/sovremennyy-dizayn-inter-era-medicinskogo-centrakliniki-> (дата звернення: 08.11.2023).
11. Топ дизайнерів екстер'єру України 2022. URL: <https://blog.mehbud.com.ua/uk/fences/topdizajneriv-ekster-ieru-ukraini/> (дата звернення: 10.11.2023).

12. Норман Д. А. Дизайн звичних речей. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. 320 с.

13. Універсальний дизайн. URL: <http://surl.li/ugbsa> (дата звернення: 18.11.2023).

14. Карпов В. Антропологічне осмислення архітектурної форми сучасності архітектура та екологія. *Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції*. (м. Київ, 16 – 18 листопада 2020 року). К.: НАУ, 2020. 5-6 с.

15. Засоби дизайну в формуванні інтер'єру реабілітаційних центрів. URL: <http://surl.li/ugbpj> (дата звернення: 23.03.2020).

16. Ціни годин креативних фахівців та проєктних робіт. URL: <https://cases.media/article/cini-godin-kreativnikh-fakhivciv-ta-proyektnikh-robit> (дата звернення: 24.11.2023).

17. Авторське право в Україні: основні принципи та процедури. URL: <https://inseinin.com.ua/tpost/sb9omay3h1-avtorske-pravo-v-ukran-osnovn-printsipi> (дата звернення: 24.11.2023).

18. Державна реєстрація авторського права і договорів, які стосуються прав авторів на твори. Укрпатент. URL: <https://ukrpatent.org/uk/articles/copyright> (дата звернення: 24.11.2023).

19. Сучасний скандинавський стиль. URL: <https://interior-doors.com.ua/ua/blog/post/skandinavskij-stil-v-interere.html> (дата звернення 23.05.2022).

20. Реабілітаційні установи Хмельницької області. URL: https://www.adm-km.gov.ua/?page_id=56154 (дата звернення: 23.01.2020).

21. Воронцов В. С., Гусєва І. І. Дизайн середовища для людей з обмеженими можливостями: Інклюзивний підхід. Харків: ХНУМГ, 2020. 168 с.

22. Дяченко Л. М. Архітектурні та дизайнерські рішення для реабілітаційних закладів. Дніпро: ДНУ, 2021. 23 с.

23. Олексієнко В. Г. Архітектура і дизайн: Від ідеї до реалізації. Запоріжжя, 2020. 254 с.

24. Особливості дизайну інтер'єру спортивних реабілітаційних центрів для осіб з інвалідністю. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/13502?locale=uk> (дата звернення 12.08.2020). 68 с.

25. Сухомлин І. О. Естетика і функціональність у дизайні медичних закладів. Миколаїв: НУК, 2021. 45 с.

26. Григорович Т. В. Проектування інтер'єрів реабілітаційних центрів з урахуванням потреб пацієнтів. Івано-Франківськ, 2020. 215 с.

27. Опанасенко З. Д. Особливості архітектурно-планувальної організації центрів медично-психологічної реабілітації для військовослужбовців. URL: <http://195.20.96.242:5068/kvnaoma-xmlui/handle/123456789/294> (дата звернення 15.08.2023). 10 с.

28. Красножон Т. Ю. Принципи архітектурно-планувальної організації медично-реабілітаційних центрів політравми. URL: <https://www.uacademic.info/ua/document/0823U101454> (дата звернення: 07.12.2023). 97 с.

29. Дизайн середовища. URL: <http://surl.li/ugbci> (дата звернення: 14.03.2024). 4 с.

30. Тренди в дизайні інтер'єру 2023. URL: <http://surl.li/ugbbf> (дата звернення: 02.06.2023). 1 с.